

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 29 Φεβρουαρίου 2024

ΠΡΟΣ: τον Υπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας

ΘΕΜΑ: «Ανάγκη επανεξέτασης του θεσμικού πλαισίου των περιβαλλοντικών ελέγχων»

Αξιότιμε κ. Υπουργέ,

Ένα ισχυρό ελεγκτικό όργανο για το περιβάλλον είναι απαραίτητο. Το ίδιο ισχύει γενικότερα για ένα δημόσιο φορέα που θα παρακολουθεί την ποιότητα του περιβάλλοντος και θα συνηγορεί υπέρ αυτής. Χωρίς τις υποδομές αυτές, η χώρα δύσκολα θα μπορέσει να προστατεύσει το φυσικό της κεφάλαιο και να ανταπεξέλθει σε σημαντικές προκλήσεις του μέλλοντος όπως η προστασία της βιοποικιλότητας, η κυκλική οικονομία και η κλιματική ουδετερότητα.

Ο θεσμός των ελέγχων συμμόρφωσης με την περιβαλλοντική νομοθεσία καθορίζεται πλέον από τον νόμο 4843/2021. Οι προβλέψεις του νόμου όμως επιδείνωσαν μια ήδη προβληματική κατάσταση και βρίσκονται μακριά από τις διεθνείς πρακτικές. Κατέδειξαν μια συγκεντρωτική αντίληψη για τη δημόσια διοίκηση, όπου η αυτονομία και λογοδοσία των διοικητικών μονάδων είναι περιορισμένη, και τα πάντα βρίσκονται υπό πολιτικό έλεγχο.

Με το ΠΔ 39/2023, που δημοσιεύτηκε στις 18 Απριλίου του 2023, αποφασίστηκε η σύσταση και η τήρηση Μητρώου Περιβαλλοντικών Ελεγκτών του Υπουργείου

Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθώς και η ρύθμιση θεμάτων που αφορούν στους Περιβαλλοντικούς Ελεγκτές.

Το Μητρώο Περιβαλλοντικών Ελεγκτών, (Μη.Π.Ελ), τηρείται σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ) με ευθύνη της Γενικής Διεύθυνσης Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του ΥΠΕΝ. Στο μητρώο αυτό καταχωρούνται οι περιβαλλοντικοί ελεγκτές στους οποίους έχει χορηγηθεί η σχετική άδεια, και μπορούν να είναι ιδιώτες, ενώ οι δημόσιοι υπάλληλοι που εκτελούν τους ελέγχους μέχρι τώρα, εξαιρούνται από τη δυνατότητα εγγραφής στο Μητρώο.

Σύμφωνα όμως με τον ν. 4843/21 οι έλεγχοι περιορίζονται πλέον σε διαπιστώσεις για το αν έχουν σημειωθεί παραβάσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και σε κατάρτιση σχεδίου συμμόρφωσης. Η προθεσμία συμμόρφωσης εξαρτάται από τη σοβαρότητα των παραβάσεων και το κόστος συμμόρφωσης, και ανέρχεται μέχρι και σε τρία χρόνια.

Με τη διαδικασία που προβλέπει ο νόμος, οι περιβαλλοντικοί έλεγχοι και κυρώσεις καθίστανται πολιτικές αποφάσεις, καθώς η εποπτεύουσα επιτροπή ελέγχεται από τον Υπουργό. Αν συνυπολογίσουμε σε αυτό ότι η πλειοψηφία των ιδιωτών, που θα θελήσουν να ενταχθούν στο Μητρώο δραστηριοποιείται επαγγελματικά στην Περιβαλλοντική αδειοδότηση επιχειρήσεων, οι οποίες στη συνέχεια θα είναι οι ελεγχόμενες, ανακύπτουν επιπλέον ζητήματα. Όσες δικλίδες ασφαλείας ή κυρώσεις και να θέτει το ΠΔ προκύπτουν ζητήματα σύγκρουσης συμφερόντων και τίθεται εν αμφιβόλω η ανεξαρτησία ελεγκτή και ελεγχόμενου.

Επιπρόσθετα, με ρυθμούς χελώνας προχωρά και η ανάπτυξη της ηλεκτρονικής πλατφόρμας διαχείρισης περιβαλλοντικών αδειοδοτήσεων από το Υπουργείο, καθώς μόλις την Τρίτη 23 Ιανουαρίου 2024 συστάθηκε η αρμόδια επιτροπή παρακολούθησης και παραλαβής από στελέχη του Υπουργείου, για ένα έργο που ο σχετικός διαγωνισμός προκηρύχθηκε πριν από 15 μήνες περίπου και κατακυρώθηκε στον ανάδοχο πριν από 6 μήνες. Σε αυτό το μητρώο εντάσσεται και το Μητρώο Περιβαλλοντικών Ελεγκτών.

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (Ν. 4014/2011 & Ν.4685/2020) για τις περιβαλλοντικές αδειοδοτήσεις είναι απαραίτητο όλες οι διαδικασίες να πραγματοποιούνται με ηλεκτρονικό τρόπο, ενώ παράλληλα εναρμονίζεται το Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο (ΗΠΜ) με την κείμενη νομοθεσία, το οποίο αφορά όλα τα έργα που εμπλέκονται στη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

Επειδή το Μητρώο Περιβαλλοντικών Ελεγκτών και η ηλεκτρονική πλατφόρμα περιβαλλοντικών αδειοδοτήσεων προχωράει με αργό ρυθμό.

Επειδή συνεχίζεται η υποστελέχωση των ελεγκτικών υπηρεσιών του κράτους, χωρίς κατάλληλα μέσα και πόρους για τον επαρκή έλεγχο τυχόν περιβαλλοντικών παραβάσεων.

Επειδή η κυβέρνηση με τον ν. 4843/21 χειροτέρευσε μια ήδη προβληματική κατάσταση και κατέδειξε μια συγκεντρωτική αντίληψη, όπου οι έλεγχοι περιορίζονται πλέον σε διαπιστώσεις για το αν έχουν σημειωθεί παραβάσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και σε κατάρτιση σχεδίου συμμόρφωσης, χωρίς σοβαρές κυρώσεις σε όποιον παραβιάζει την περιβαλλοντική νομοθεσία.

Επειδή με αυτόν τον τρόπο ενισχύεται ο αθέμιτος ανταγωνισμός ανάμεσα σε όσους θέλουν να συμμορφωθούν με τα περιβαλλοντικά πρότυπα και σε εκείνους που αδιαφορούν για το περιβάλλον.

Επειδή έχουν περάσει 13 χρόνια από την θεσμοθέτηση των περιβαλλοντικών ελέγχων με τον Ν.4014/2011 και 2 χρόνια από την τελευταία του τροποποίηση και ακόμη έλεγχοι δεν γίνονται με ό,τι αυτό σημαίνει για την προστασία του περιβάλλοντος, την ασφάλεια των καταναλωτών και τον υγιή ανταγωνισμό των επιχειρήσεων.

Επειδή για να διασφαλιστεί η προστασία του περιβάλλοντος, αλλά και η ορθή και βιώσιμη ανάπτυξη των επιχειρήσεων στη χώρα, θα πρέπει να τηρούνται κανόνες και όροι που θα είναι γνωστοί και σεβαστοί, τόσο από τις επιχειρήσεις, όσο και από την Πολιτεία

Ερωτάστε κ. Υπουργέ,

1. Πότε θα ασχοληθείτε σοβαρά με το θέμα των περιβαλλοντικών παραμέτρων διασφαλίζοντας ότι έργα και δραστηριότητες μελετώνται επαρκώς και καθορίζονται περιβαλλοντικοί όροι για τη λειτουργία τους;
2. Πότε θα αρχίσουν να γίνονται οι απαραίτητοι έλεγχοι για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων; Έχει ολοκληρωθεί το Μητρώο Περιβαλλοντικών Ελεγκτών;
3. Έχετε πρόθεση να αλλάξετε το νομοθετικό πλαίσιο του 4843/21 ώστε να σταματήσει η ανομία και η παραβίαση των περιβαλλοντικών όρων;

4. Έχουν συγκροτηθεί, με αποφάσεις των Περιφερειάρχων, τα Κλιμάκια Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος;
5. Έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες υπουργικές αποφάσεις ώστε να αρχίσουν να «τρέχουν» οι περιβαλλοντικοί έλεγχοι;

Ο Ερωτών Βουλευτής

Μανώλης Χριστοδουλάκης